

Förord

Att bli förälder är en av livets stora glädjeämnen. En av livets viktigaste uppgifter och ett stort förtroende väntar. Man har ett underverk i sin famn, en kärleksfrukt. Men samtidigt kan man känna sig osäker. Något alldeles nytt väntar. En ny varelse finns i hemmet och hemmet är inte mer detsamma. Vad behöver man satsa på? Hur kan man ge sitt barn det allra bästa?

Utmaningen är stor. Och paradoxal. Synen på barnen är positivare än någonsin förr i världshistorien. 193 länder har undertecknat FN:s barnkonvention och därmed förbundit sig att följa den. Lagstiftningen skyddar barnens rättigheter. Vi har materiella resurser. Kunskapsnivån om vad barnen behöver och hur de utvecklas är hög. Enligt PISA är de finländska skolorna världens ekonomiskt mest välskötta. Men många barn far illa. De finländska barnen trivs sämre i skolan än barnen i andra europeiska länder. De upplever sig ensamma. De hör tillsammans med de norska barnen till världens mest trötta barn. En tredjedel mår dåligt och en femtedel är i behov av psykiatrisk vård för att ta några exempel.

Men först. Hur vågar man skriva en bok om föräldraskap? Redan den danske författaren Henrik Pontoppidan konstaterade för ett sekel sedan att ”med undantag av föräldrar vet alla människor hur man uppfostrar barn. Innan jag gifte mig hade jag sex teorier om barnuppfostran, nu har jag sex barn och inga teorier”. Själv har jag många gånger skrattat gott åt min egen frimodighet som novis på området. Jag var som 19-åring husfar på en lägergård. Vi fick en förfrågan om husfar, som man säkert

trodde var en vuxen och mogen man, kunde hålla ett föredrag för en samling äldre damer om den kristna fostrans betydelse. Och visst höll jag föredraget! Nu 40 år senare är jag många misstag klokare.

Det här är en annorlunda föräldrabok. Jag vill inte framstå som någon expert i psykologi, utvecklingspsykologi eller sociologi. Jag ser på barnen ur en alldeles speciell synvinkel. Jag utgår från den mest kända berättelsen om barn i hela världshistorien, nämligen berättelsen om när Jesus från Nasaret välsignar barnen.¹ Astrid Lindgrens böcker har översatts till snart 100 språk, J K Rowlings böcker om Harry Potter till något över 70 språk. Berättelsen om när Jesus välsignar barnen finns på cirka 2500 språk! Den är en revolutionerande berättelse. Den ger värdefulla insikter – ja, överraskande många – om vad det innebär att vara förälder.

Berättelsen om när Jesus välsignar barnen har fascinerat mig en längre tid. Som doppräst har jag under mina 36 prästerliga år kommit att tusentals gånger läsa den. Ganska tidigt tyckte jag mig vid sidan av det teologiska innehållet finna värdefulla uppfostringsprinciper i berättelsen. Jag har haft för vana att dela principerna vid dop av första barnet i en familj om nu dopbarnet i fråga har jag gett mig taltur! Min fördjupning i Markusevangeliet genom författarskap och memoreringen av Markus text, vilket resulterade i föreställningen *Den stora berättelsen*, öppnade ännu fler dimensioner.

Berättelsen om när Jesus välsignar barnen har av en del bibelforskare ansetts vara något av det mest märkliga som finns i Nya testamentet. Min avsikt är att ur olika synvinklar lyfta fram händelsen och dess fortsatta aktualitet. När jag i min framställning använder ordet berättelse avser jag nämnda händelse.

Boken riktar sig till föräldrar. Den kan även utgöra en inspirationskälla för alla som på något sätt arbetar med barn. Berättelsen har också ett utmanande budskap till alla som tar beslut i frågor som gäller de allra minsta.

Förteckning över referenslitteratur jag använt finns i slutet av boken. Jag hänvisar ibland också till sådant som barn sagt. Utsagorna bygger på en skriftlig enkät jag gjort bland 85 lågstadiesbarn i årskurs 4, 5 och 6 i tre olika skolor. I enkäten fick eleverna anonymt svara på frågor om när de känner sig älskade av sina föräldrar och hur de tycker att en förälder ska vara.

Jag är medveten om svårigheten i att skriva en bok om föräldraskap. Skulden och otillräckligheten ligger och lurpassar. Som förälder börjar man fundera på vad man gjort och gör bra och mindre bra. För att kunna bli om möjligt ännu bättre föräldrar behöver vi våga spegla oss i det som är. I berättelsen var Jesus var inte rädd att säga vad han ansåg. Han röt till riktigt ordentligt för att skydda de allra minsta. Professor Lea Pulkkinen, tidigare professor i psykologi i Jyväskylä, som talat för barnens rättigheter utifrån vetenskapliga rön, noterar att mycken populärpsykologi bärs av ett axiom att man inte får skuldbelägga någon. Hon frågar sig huruvida det är möjligt att veta vägen om ingen får säga vad som är bra eller dåligt för barnen.

Skuld är dock inte någon kraftkälla till ett gott föräldraskap. Jag ser personligen livet som en helhet där vi har möjlighet att ta in gudomlig kärlek i livets sårbarhet och som en väg till förlåtelse och förnyande kraft. Jag hoppas att den insikten får bära varje läsare och mig själv. De böner jag ger är ämnade till hjälp i det avseendet.